

Burgerschap

Deelplan OPOT

Versie 2023-09

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1. Inleiding	4
1.1. Doel en inhoud van het beleidsplan	4
2. Onze scholen en onze kernwaarden	4
2.1. De scholen	4
Wie wij zijn	4
Waar komen onze leerlingen vandaan?	4
De achtergrond van ons personeel	5
Hoe de leerlingen onze school verlaten	5
2.2. Algemene visie	5
De kernwaarden van het openbaar primair onderwijs Terschelling	5
De schoolspecifieke uitwerking	5
Kernwaarden burgerschapsontwikkeling	6
3. Visie op burgerschapsvorming	7
3.1. Visie burgerschapsvorming	7
3.2. Burgerschapsvorming: wettelijke plicht	7
3.3. Burgerschapsvorming binnen onze scholen	8
Tweeledig beleid	8
De school als oefenplaats	8
4. Onze doelen	9
4.1. Verplichte kerndoelen	9
5. Onze aanpak	9
5.1. Uitwerking kerndoelen	9
6. Toetsing en borging	10
Bijlage 1 Kernwaarden: plezier, geloof in eigen kunnen en jezelf kunnen zijn	11

Voorwoord

Burgerschapsonderwijs gaat over de basisnormen en -waarden van onze samenleving. De basisschool is de uitgelezen plek om hiermee te oefenen. Daarnaast heeft iedere school ook eigen normen en waarden. Het is aan de school om burgerschapsonderwijs vorm te geven vanuit de eigen visie en context.

Burgerschapsonderwijs heeft als doel leerlingen te ontwikkelen tot democratische burgers. Zij krijgen daarvoor kennis en vaardigheden aangeboden, ze worden gestimuleerd eigen opvattingen te ontwikkelen en een democratische houding te vormen. De kern wordt gevormd door democratie en diversiteit, afgeleid van de wettelijke opdracht.

Hierbij staan drie basiswaarden centraal in de democratische, pluriforme samenleving: vrijheid, gelijkheid en solidariteit.

Voor leerlingen is de school een oefenplaats voor democratie en het omgaan met diversiteit. Leerlingen leren hoe ze actief kunnen meedoen in een democratische cultuur. Ze leren over besluitvormingsprocessen en de invloed die zij hierop kunnen uitoefenen, passend bij hun situatie en mogelijkheden.

Burgerschapsonderwijs daagt leerlingen ook uit om verbanden te leggen tussen hun eigen leefwerelden en grotere (mondiale) maatschappelijke vraagstukken. Het gaat om globalisering, duurzaamheid en technologie. Leerlingen leren kritisch na te denken en te reflecteren op complexe, soms ook ethische vraagstukken. Door het ontdekken van mogelijkheden om zelf iets te doen aan deze vraagstukken, ontwikkelen leerlingen een actieve houding. Zij leren in gesprek te gaan met anderen en elkaars standpunten te bevragen. Zo ontwikkelen zij hun eigen opvattingen.

1. Inleiding

1.1. Doel en inhoud van het beleidsplan

Voor u ligt het burgerschap beleidsplan van het Openbaar Primair Onderwijs Terschelling (hierna OPOT). Het doel van het beleidsplan is om weer te geven wat onze visie op burgerschapsonderwijs is en hoe wij hier in onze scholen aan werken. Het beleid is er voor medewerkers, ouders van de school en andere geïnteresseerden, als inzicht in de wijze waarop wij ons burgerschapsonderwijs samenhangend vormgeven. Daarnaast richt het beleid zich op het team als houvast bij het vormgeven van het vak burgerschap. Het beleidsplan is een document dat regelmatig zal worden geëvalueerd en waar nodig bijgewerkt, zodat de meest recente informatie in het beleid is opgenomen.

Het plan omvat inhoudelijk o.a. de visie van de school en de visie op burgerschapsonderwijs. Ook wordt in dit plan beschreven waar we als school aan werken op gebied van burgerschapsvorming en hoe wij dit in de dagelijkse praktijk aanpakken. Daarnaast leest u in dit plan hoe we als school evalueren op ons burgerschapsonderwijs, welke ambities wij hebben op dit gebied en welke taken er liggen. Wij kiezen ervoor om onze ambities uit te werken voor meerdere leerjaren, zodat burgerschapsonderwijs altijd de aandacht heeft op onze scholen.

2. Onze scholen en onze kernwaarden

2.1. De scholen

Wie wij zijn

Terschelling heeft drie openbare basisscholen. De Prinses Margrietschool op West, 't Hunnighouwersgat in Midsland en 't Jok in Hoorn. Onze openbare identiteit brengt met zich mee dat iedereen welkom is, ongeacht geloofs- en/of levensovertuiging. Kinderen, leerkrachten en ouders werken samen door van en met elkaar te leren. We respecteren elkaar in al onze verschillen. We bieden een veilige plek, waar ieder kind de kans krijgt om kennis te verwerven en zich sociaal, emotioneel, creatief en levensbeschouwelijk naar aanleg en vermogen te ontwikkelen. We bereiden kinderen voor op de maatschappij en geven ze bouwstenen mee voor hun toekomst. Het openbaar basisonderwijs staat voor de kernwaarden *geloof in eigen kunnen, jezelf kunnen zijn en plezier*. We vertrouwen erop dat vanuit de kernwaarden de leerlingen de samenleving beter zullen leren begrijpen en respect en begrip voor elkaar zullen ontwikkelen.

Waar komen onze leerlingen vandaan?

Op onze basisscholen verwelkomen we leerlingen van diverse achtergronden. Als openbaar onderwijs streven we ernaar een goede afspiegeling te zijn van de maatschappij in de regio. Onze leerlingen komen uit gezinnen met uiteenlopende sociaal economische posities, die worden bepaald door factoren zoals het opleidingsniveau, inkomensniveau en beroep van de ouders. Op onze scholen vind je zowel kinderen van laagopgeleide als hoogopgeleide ouders. De ouders zijn voornamelijk werkzaam in de toeristensector, de maritieme sector en een klein deel werkt bij overheidsinstellingen.

Al onze leerlingen wonen op Terschelling. Er zijn kinderen uit Terschellinger gezinnen die al generaties lang op het eiland wonen en kinderen waarvan de ouders hebben gekozen voor wonen en werken op Terschelling. Het aantal leerlingen met een niet-westerse achtergrond is beperkt en ligt lager dan het landelijke gemiddelde. Alle kinderen blijven voor onderwijs op het eiland. Er zijn geen scholen voor speciaal basisonderwijs of speciaal onderwijs. De eilander scholen vangen alle kinderen op, gaan daarmee de grens van passend onderwijs voorbij. Op deze wijze krijgen de eilander kinderen mee dat iedereen erbij hoort, mag zijn wie hij is met eigen mogelijkheden en talenten.

De achtergrond van ons personeel

De teams bestaan uit voornamelijk vrouwen en enkele mannen, meestal woonachtig op Terschelling, die verschillen in levensbeschouwelijke achtergrond. Alle teamleden hebben een westerse achtergrond.

Hoe de leerlingen onze school verlaten

Onze leerlingen worden opgeleid tot kritisch denkende jongvolwassenen met respect voor de wereld om hen heen. Onze leerlingen krijgen de vaardigheden (zelfstandigheid, verantwoordelijkheid, samenwerking en reflectie) mee in hun rugzak. Bij het verlaten van de scholen zijn er verschillen in de manier waarop leerlingen deze vaardigheden toepassen. Onze leerlingen hebben geleerd om naar elkaar te luisteren, voor elkaar te zorgen, elkaar(s) mening te respecteren en zijn zich bewust van de verschillen die er zijn. Ze hebben geleerd dat iedereen verschillend is en mag zijn. Ze zijn in staat om gesprekken te voeren over deze verschillen.

Naast dat wij onze leerlingen sociaal-maatschappelijke tools meegeven voor hun toekomst, besteden we ook aandacht aan de politiek-democratische vorming. Kinderen leren over de democratie, we leren leerlingen over tolerantie, maar bespreken ook onderwerpen als macht en politieke instituties. Dit is op schoolniveau bijvoorbeeld al aan de orde als wij 'stemmen' in de klas. Maar ook wanneer leerlingen elkaars werk beoordelen en elkaar feedback geven. Door middel van o.a. de principes van regieversterkend handelen zijn ze (mede) eigenaar van de wijze waarop geleefd en geleerd wordt in de groepen en in de scholen. De leerlingenraad is ook een voorbeeld van politiek-democratische vorming. Deze groep leerlingen vertegenwoordigt als het ware de stem van alle leerlingen op onze scholen.

2.2. Algemene visie

De kernwaarden van het openbaar primair onderwijs Terschelling

Geloof in eigen kunnen, jezelf kunnen zijn en plezier zijn voor het OPOT de kernwaarden van waaruit er met leerlingen wordt gewerkt, zie bijlage 1. De kernwaarden zijn door de drie teams in gezamenlijkheid gekozen en worden op iedere school op eigen wijze uitgedragen. De organisatie van het OPOT draagt zorg voor het doorleven van de kernwaarden in alle lagen van de school. Een leerkracht met geloof in eigen kunnen werkt met plezier om leerlingen zichzelf te leren zijn. Een leerling die gelooft in eigen kunnen is in staat een volgende stap in de ontwikkeling te zetten om zichzelf te kunnen zijn. Bij alles wat we doen binnen het OPOT stellen we onszelf voortdurend de vragen die terugvoeren naar deze drie kernwaarden.

De schoolspecifieke uitwerking

De drie OPOT scholen werken onderling nauw samen. Daarnaast is er een koers uitgezet om dit door te laten lopen op het openbaar voortgezet onderwijs op Terschelling. Dit brengt verbinding met zich mee, die op een eiland zorgt voor ontwikkeling en verrijking. Leerkrachten PO en docenten VO kunnen bij elkaar terecht voor specifieke vragen, er wordt samengewerkt om efficiënt om te kunnen gaan met tijd en middelen en om de doorlopende lijn PO-VO te bevorderen. Daarnaast heeft iedere school zijn specifieke sfeer en mogen er keuzes gemaakt worden passend binnen de algemene kernwaarden.

Prinses Margrietschool

Worden wie je bent

't Hunnighouwersgat

De school van nu voor de wereld van morgen

't Jok

Gewoon gelukkig zijn aan de rand van bos en duin

Burgerschapsvorming vinden we binnen onze scholen essentieel voor de persoonlijke ontwikkeling van onze leerlingen. We willen hen helpen zich bewust te worden van hun rol als actieve burgers in de maatschappij en hen de vaardigheden, kennis en waarden bijbrengen die nodig zijn om verantwoordelijke en betrokken individuen te worden. Samen met onze diverse leerlingen, ouders/verzorgers en leerkrachten werken we aan het bevorderen van een inclusieve, respectvolle en participatieve schoolcultuur.

Kernwaarden burgerschapsontwikkeling

Wij vinden de volgende waarden belangrijk in onze school als basis voor burgerschapsvorming:

- Vrijheid van meningsuiting;
- Respect;
- Gelijkwaardigheid;
- Democratie;
- Samenwerking;
- Verscheidenheid;
- Solidariteit;
- Veiligheid;
- Kritisch denken.

3. Visie op burgerschapsvorming

3.1. Visie burgerschapsvorming

Leerlingen leren op het OOT hoe ze actieve, verantwoordelijke en betrokken burgers kunnen worden in onze eilander gemeenschap en de samenleving als geheel. Leerlingen ontwikkelen kennis, vaardigheden, houdingen en waarden die nodig zijn om effectief deel te nemen aan het democratisch proces en bij te dragen aan het algemeen welzijn.

Wij willen dat leerlingen de democratische waarden begrijpen. Leerlingen leren een goed begrip hebben van de fundamentele principes van democratie, zoals vrijheid, gelijkheid, rechtvaardigheid en respect voor mensenrechten. Ze leren in staat te zijn om deze waarden toe te passen in hun dagelijks leven en relaties.

We stimuleren leerlingen om actief deel te nemen aan de samenleving: Leerlingen worden aangemoedigd en in staat gesteld om actief deel te nemen aan het maatschappelijk leven. Dit omvat betrokkenheid bij gemeenschapsactiviteiten, vrijwilligerswerk, stemmen bij verkiezingen en het uitoefenen van burgerrechten. Deze vaardigheden helpen leerlingen zich te ontwikkelen tot een betrokken burger. Dit vinden we in de eilander samenleving belangrijk, omdat we meer op elkaar zijn aangewezen.

Leerlingen leren bij het OOT sociale en culturele diversiteit waarderen: Leerlingen leren respect te hebben voor verschillende culturele, etnische en religieuze achtergronden. Ze leren in staat te zijn om met mensen met diverse perspectieven en meningen om te gaan en samen te werken aan gemeenschappelijke doelen. In de relatief homogene eilander samenleving, is pluriformiteit niet vanzelfsprekend. Aandacht voor diversiteit is binnen het eilander onderwijs daarom belangrijk.

Wij stimuleren kritisch denken en probleemoplossende vaardigheden te ontwikkelen: Leerlingen worden aangemoedigd om kritisch na te denken, informatie te evalueren, verschillende standpunten te overwegen en hun eigen mening te vormen. Ze moeten ook worden uitgerust met vaardigheden om problemen in de samenleving aan te pakken en oplossingen te vinden. Leerlingen worden bewust gemaakt van de gevolgen van globalisering en digitalisering. Eilander leerlingen moeten op jongere leeftijd zelfstandig leren denken en handelen, omdat ze op jonge leeftijd naar het vaste land gaan om vervolgonderwijs te volgen.

Op ons kwetsbare eiland midden in een natura 2000 gebied is het belangrijk dat leerlingen verantwoordelijkheid leren nemen voor duurzaamheid en het milieu: Ze worden bewust gemaakt van de impact van hun acties op het milieu en worden aangemoedigd om verantwoordelijkheid te nemen voor duurzaamheid. Dit omvat het nemen van maatregelen om de ecologische voetafdruk te verminderen, de natuur te beschermen en de natuurlijke hulpbronnen te beschermen.

Leerlingen verkennen hun ambities en toekomstverwachtingen. Ze onderzoeken met welke groep(en) ze zich verbonden voelen en waarom. Ze leren over spanningen tussen identiteitsaspecten. Leerlingen leren anderen te respecteren en samen te werken: respect hebben voor anderen, ongeacht hun achtergrond, en bereid zijn om samen te werken met anderen om gemeenschappelijke doelen te bereiken. Dit omvat het bevorderen van inclusie, tolerantie en het verminderen van sociale ongelijkheid, omdat wij vinden dat alle leerlingen op het OOT zich veilig moeten voelen.

3.2. Burgerschapsvorming: wettelijke plicht

De wet stelt dat wij als basisschool actief burgerschap en sociale cohesie bevorderen. Er wordt verwacht dat scholen dit doen op doelgerichte en samenhangende wijze, waarbij het onderwijs zich in ieder geval herkenbaar richt op:

- a) Het bijbrengen van respect voor en kennis van basiswaarden van de democratische rechtsstaat, zoals verankerd in de Grondwet, en de universeel geldende fundamentele rechten en vrijheden van de mens;
- b) Het ontwikkelen van de sociale en maatschappelijke competenties die de leerling in staat stellen deel uit te maken van en bij te dragen aan de Nederlandse democratische samenleving.

Het bevoegd gezag van de school draagt zorg voor een schoolcultuur die in overeenstemming is met de waarden, en creëert een omgeving waarin leerlingen worden gestimuleerd actief te oefenen met de omgang met deze waarden.

3.3. Burgerschapsvorming binnen onze scholen

Het karakter van onze scholen zorgt ervoor dat we dagelijks aandacht kunnen schenken aan de diversiteit en eigenheid van iedereen die bij ons op school werkt of leert.-We besteden in het onderwijs aandacht aan de diversiteit van achtergronden, culturen en religies.

We gaan ervan uit dat leerlingen opgroeien in een pluriforme samenleving. Ons onderwijs is mede gericht op het bevorderen van actief burgerschap en sociale integratie. Door ons karakter kan de school zich goed richten op dat leerlingen kennis hebben van en kennismaken met verschillende achtergronden. We besteden aandacht aan geestelijke stromingen. We zien een sterke relatie zien tussen levensbeschouwelijke vorming, sociaal-emotionele ontwikkeling (o.a. omgaan met de ander en de omgeving), ontwikkeling van sociale vaardigheden, actief burgerschap en sociale cohesie. We vinden het belangrijk dat leerlingen op een goede wijze met elkaar omgaan en dat ze respect hebben voor de mening en visie van anderen.

Tweeledig beleid

Het Opot heeft ervoor gekozen een tweeledig beleid te voeren met betrekking tot burgerschapsonderwijs.

- Vooreerst het aanbieden van een burgerschapslijn in combinatie met een lijn sociaal emotioneel leren (hierna SEL) vanuit de methode Kwink. Door de Kwinkcoaches per school is een jaarplanning gemaakt die in de verschillende groepen wordt uitgevoerd. Hiermee komen de diverse burgerschapsdoelen binnen alle leerjaren aan bod in combinatie met de doelen voor sociaal emotioneel leren. Tussen deze twee is ook overlap.
- Daarnaast zit burgerschapsvorming verweven in het thematisch onderwijs vanuit de Kernconcepten (Prinses Margrietschool en 't Jok) en IPC ('t Hunnighouwersgat). Daarmee integreren we het geleerde vanuit Kwink in ons dagelijkse onderwijsaanbod. Er wordt ingespeeld op vraagstukken die spelen in de maatschappij (wat speelt er in onze buurt, op ons eiland en in de wereld?). Ook gaat men in gesprek over vraagstukken die bij de leerlingen zelf leven.

De school als oefenplaats

Als we spreken over burgerschapsonderwijs in de basisschool benoemen we vaak dat de school de ideale oefenplaats is voor leerlingen. Het burgerschapsonderwijs richt zich op het aan bod laten komen van alle doelen via een gestructureerde methodiek met daarnaast tal van activiteiten binnen de eigen schoolcontext waarin kinderen het geleerde kunnen oefenen in werkelijke situaties.

4. Onze doelen

4.1. Verplichte kerndoelen

Om ervoor te zorgen dat we met ons burgerschapsonderwijs in ieder geval de verplichte doelen dekken, zijn de verplichte kerndoelen onze richtlijnen tijdens de lessen.

Aan integratie en burgerschap gerelateerde doelen:

Kerndoelnummer	Omschrijving kerndoel
Kerndoel 36	De leerlingen leren hoofdzaken van de Nederlandse en Europese staatsinrichting en de rol van de burger.
Kerndoel 37	De leerlingen leren zich te gedragen vanuit respect voor algemeen aanvaarde waarden en normen.
Kerndoel 38	De leerlingen leren hoofdzaken over geestelijke stromingen die in de Nederlandse multiculturele samenleving een belangrijke rol spelen en ze leren respectvol om te gaan met seksualiteit en diversiteit in de samenleving, waaronder seksuele diversiteit.

Aan integratie en burgerschap gerelateerde aspecten van kerndoelen:

Kerndoelnummer	Omschrijving kerndoel
Kerndoel 34	De leerlingen leren zorg te dragen voor lichamelijke en psychische gezondheid van henzelf en anderen.
Kerndoel 35	De leerlingen leren zich redzaam te gedragen in sociaal opzicht, als verkeersdeelnemer en als consument.
Kerndoel 39	De leerlingen leren met zorg omgaan met het milieu.

5. Onze aanpak

5.1. Uitwerking kerndoelen

Om ervoor te zorgen dat we met ons burgerschapsonderwijs in ieder geval de verplichte doelen dekken, is er gekozen voor het werken met zowel de SEL als Burgerschaplijn vanuit de methode Kwink. Idee daarbij is dat op de basisscholen dezelfde 'taal' wordt gesproken waar het om dit fundament gaat. Een basis die de leerlingen meenemen naar de school voor VO die hier mee verder gaat.

Iedere school laat de leerlingen daar binnen de eigen context mee oefenen in een aanbod van activiteiten. In onderstaand schema is te zien welke dat per school zijn.

Prinses Margrietschool	't Hunnighouwersgat	't Jok
Regieversterkend handelen: werken met eigen leerdoelen	Regieversterkend handelen: werken met eigen leerdoelen	Regieversterkend handelen: werken met eigen leerdoelen
Kernconcepten	IPC	Kernconcepten
HVO vanaf groep 4	HVO vanaf groep 5	HVO vanaf groep 4
Zeeliedenherdenking 5/6	Zeeliedenherdenking 5/6	Zeeliedenherdenking 5/6
Nationale herdenking 7/8	Nationale herdenking 7/8	Nationale herdenking 7/8
Oorlog in mijn buurt gr 8	Oorlog in mijn buurt gr 8	Oorlog in mijn buurt gr 8
Nieuwsbegrip	Nieuwsbegrip	Nieuwsbegrip

Jeugdjournaal	Jeugdjournaal	Jeugdjournaal
Natuuractiviteiten met SBB	Natuuractiviteiten met SBB	Natuuractiviteiten met SBB
Activiteiten museum Behouden Huys	Activiteiten museum Behouden Huys	Activiteiten museum Behouden Huys
Leerlingarena	Leerlingenraad	Leerlingenraad
Oerolactiviteiten	Oerolactiviteiten	Oerolactiviteiten
Mediamasters	Mediamasters	Mediamasters
ProDemos Staatsinrichting 7/8	ProDemos Staatsinrichting 7/8	ProDemos Staatsinrichting 7/8
Lespakket Derde Kamer	Lespakket Derde Kamer	Lespakket Derde Kamer
Kinderboekenweek	Kinderboekenweek	Kinderboekenweek
		Maatschappelijke stage gr 8
		Moestuin in samenwerking met de gemeenschap
		Breek in de week dag activiteiten, waaronder milieu juttten, boekpresentaties, burgemeestersinterview etc.

6. Toetsing en borging

Het OPOT wil de opbrengsten van het burgerschapsonderwijs toetsen in de groepen 7 en 8. Hiervoor wordt een nader te bepalen toetsinstrument uitgekozen, zoals *Burgerschap Meten*. [Burgerschap Meten - Rovict](#) Met *Burgerschap Meten* worden de burgerschapscompetenties van de leerlingen in kaart gebracht. Burgerschap wordt gemeten op drie aspecten: kennis, houding en vaardigheden. Deze worden op 4 verschillende schalen gescoord:

1. Democratisch handelen
2. Maatschappelijk verantwoord handelen
3. Omgaan met conflicten
4. Omgaan met verschillen

Deelname aan een Burgerschapstoets levert voor onze scholen verschillende resultaten op:

- Met de meting krijgen we inzicht in de data (en dus inzicht in de leeropbrengsten).
- De resultaten geven een verheldering van de eigen situatie en dragen bij aan de ontwikkeling van opbrengstgericht burgerschapsonderwijs.
- Deelname aan de meting geeft een aanleiding voor de uitwisseling van kennis en ervaringen tussen deelnemende scholen, onderzoekers en onderwijsontwikkelaars.

In de schoolplannen van de drie scholen is de ontwikkeling van het burgerschapsonderwijs opgenomen. In het schooljaarplan de doelen per schooljaar. Middels het jaarbord wordt het onderwerp Burgerschap ingepland om met de afzonderlijke teams de doelen te bespreken, ten uitvoer te brengen en te evalueren. Binnen het OPOT is een Kwinkcoach die de uitvoering van het lesprogramma gedurende het leerjaar aanstuurt. De evaluaties van de toets worden in de teams besproken en verwerkt in het schooljaarverslag. Eventuele acties die daaruit voortvloeien worden verwerkt in het schooljaarplan van het nieuwe schooljaar.

Bijlage 1 Kernwaarden: plezier, geloof in eigen kunnen en jezelf kunnen zijn

Kernwaarden OPOT: plezier, geloof in eigen kunnen en jezelf kunnen zijn

Kernwaarde 'Plezier'

Leerling vaardigheden

- Ik weet wat ik leuk vind en waar ik gek op ben
- Ik kan mijn enthousiasme omzetten in acties
- Ik ga met plezier naar school

Leerkrachtcompetenties

Ik bied divers onderwijs aan, zodat de kinderen kunnen ontdekken waar ze plezier in hebben

- Ik straal plezier uit
- Ik maak tijd om kinderen te vragen naar hun plezier op school en bedenk eventueel met het kind hoe we dit kunnen vergroten

Kernwaarde 'Geloof in eigen kunnen'

Leerling vaardigheden

- Ik vertrouw erop dat ik het kan
- Ik kan een beslissing nemen/keuze maken die goed is voor mijzelf
- Ik weet wat mijn talenten zijn en heb oog voor de talenten van een ander

Leerkrachtcompetenties

- Ik heb onvoorwaardelijk vertrouwen in de kinderen
- Ik geef gerichte feedback; ik maak de ontwikkeling zichtbaar.
- Ik neem de kinderen serieus door vertrouwen uit te stralen van geloofwaardigheid

Kernwaarde 'Jezelf kunnen zijn'

Leerling vaardigheden

- Ik durf fouten te maken
- Ik weet wanneer ik me wel of niet iet hoeft aan te trekken van wat anderen van mij vinden.
- Ik kan nadenken over mijn gedrag en de gevolgen/het effect daarvan (op anderen)

Leerkrachtcompetenties

- Ik neem de tijd en de ruimte om het kind te zien
- Ik heb oog voor emoties en geef er taal en richting aan
- Ik laat zien dat iedereen er mag zijn

Leerkracht gebieden (Jezelf zijn/Professioneel zijn/Teamlid zijn)

1.Jezelf zijn

- Ik zie en word gezien
- Ik krijg de ruimte om het te doen op mijn manier, binnen de kaders van de school
- Ik kan met ideeën komen en ervaar dat mijn ideeën worden gewaardeerd

2.Professionaal zijn

- Ik neem mijn verantwoordelijkheid
- Ik weet wat de visie van onze school is en ik sta daarachter
- Ik blijf mezelf ontwikkelen

3.Teamlid zijn

- Ik bied een luisterend oor en ben er voor de anderen
- Ik ben bereid om samen te werken
- Ik voel me een deel van het geheel